

Vrij parkeren terug in Winschoten

De Gemeente Oldambt heeft per 1 januari 2015 de **PARKEERREGULERING** in Winschoten afgeschaft. Dat is het resultaat van een proces dat startte toen in 2007 het **PARKEERBELEID** tegen het licht werd gehouden.

Verwachtingen
ondernemers
van vrij parkeren
tot nu toe
gerealiseerd

Al in 2007 werden kritische opmerkingen gemaakt over de houdbaarheid van betaald parkeren in Winschoten. Bij de actualisatie van het parkeerbeleid (2013) kwam vanuit de ondernemersvereniging Handel & Nijverheid krachtig de wens naar voren om betaald parkeren af te schaffen. De gemeenteraad gaf vervolgens eind 2013 opdracht tot een onderzoek naar gratis parkeren. Dit leidde tot het instellen van een brede parkeercommissie bestaande uit verschillende vakdisciplines van de gemeente Oldambt en vertegenwoordigers van de ondernemersvereniging en het wijkplatform Centrum, aangevuld met verkeerskundige expertise van Mobycon en expertise over gezamenlijke financiering van initiatieven van ondernemers en gemeente van Gert Jan van 't Land (zelfstandig adviseur). De parkeercommissie heeft verschillende varianten verkeerskundig, organisatorisch en financieel uitgewerkt en beoordeeld. Resultaat: op maandag 17 november 2014 nam de Gemeenteraad het besluit om betaald parkeren in Winschoten af te schaffen met ingang van nieuwjaarsdag, 1 januari 2015. Uit onderzoek blijkt dat de verwachtingen die de ondernemers van vrij parkeren hadden tot nu toe zijn gerealiseerd. Uit vervolgonderzoek zal blijken of de effecten bestendig zijn.

MAATSCHAPPELIJKE WENS EN DISCUSSIE

In Winschoten is in de jaren '90 betaald parkeren ingevoerd. De belangrijkste reden was toen om het verkeer naar doelgroep bewoners/bezoekers/werknemers te reguleren. Betaald parkeren leidde er toe dat deze doelgroepen op de gewenste plaatsen gingen parkeren. Ten tijde van economische bloei bereikte betaald parkeren een jaarlijkse belastingopbrengst van ongeveer één miljoen euro waarbij na aftrek van kosten ongeveer € 400.000,- positief saldo overbleef. Winschoten is echter de laatste jaren geconfronteerd met een gestage daling in omzet en batig saldo van het betaald parkeren. Naar de oorzaken hiervan heeft de laatste jaren op landelijk niveau voldoende onderzoek plaatsgevonden. Ook Winschoten kampt de laatste jaren met een krimpend winkelaanbod.

Het aantal vestigingen van landelijke ketens is teruggelopen: tegenover Halfords, Free Record Shop en Dixons die de deuren sloten staat een nieuwe vestiging van de Duitse modeketen Kik. Bovendien ligt Winschoten in een krimpregio. Het is de gemeente Oldambt, waarvan Winschoten onderdeel uitmaakt, er dan ook alles aan gelegen om de neerwaartse spiraal te doorbreken en ontwikkelingen in gang te zetten om de aantrekkelijkheid van de binnenstad

Slechts de afgeplakte paal herinnert nog aan de parkeermeter.

te vergroten. Eén van de actiepunten daartoe is de bereikbaarheid van Winschoten te verbeteren en daarom drempels weg te nemen dan wel te verlagen om de binnenstad te bezoeken en daar langer te verblijven. In 2013 heeft de gemeenteraad aan het college van B&W verzocht om een onderzoek te starten naar het afschaffen van betaald parkeren waarbij twee aspecten een hoge prioriteit hadden: de gemeente Oldambt mocht niet geconfronteerd worden met een gat in haar begroting. Om dit resultaat te behalen is met steun van de ondernemersorganisatie aan de gemeenteraad het voorstel voorgelegd dat de ondernemers via een reclamebelasting gaan meebetalen aan het verbeteren van de binnenstad. De raad neemt hierover naar verwachting op 22 juni 2015 een beslissing. Ook mochten langparkeerders (werknemers en bewoners van de binnenstad) niet de meest gunstig gelegen parkeerplaatsen

gaan benutten. De meeste ondernemers en werknemers werken hier aan mee.

AFGEWOGEN KEUZE

Mobycon heeft voor de gemeente Oldambt een aantal scenario's opgesteld om te laten zien wat de verkeerskundige, organisatorische en financiële effecten zijn van tariefsverlaging, het volledig afschaffen van betaald parkeren of de omzetting naar een parkeerschijfzone.

Binnen de kaders van het parkeerbeleid bleek het verlagen van de parkeertarieven een goede optie om wel doelgroepen te kunnen sturen en ook de ondernemers tegemoet te komen in de weerstand die betaald parkeren bij de consument zou oproepen. De wens voor afschaffing van betaald parkeren vanuit de ondernemers werd echter zo groot dat in de parkeercommissie deze variant tot in detail werd uitgewerkt.

Afschaffing
betaald parkeren
geeft winkelklimaat
Winschoten
positieve impuls

De verkeerskundige nadelen bleken niet op te wegen tegen de verwachting dat het aantal bezoekers fors zou toenemen en de omzet van de winkeliers zou stijgen. Met de ondernemersvereniging Handel & Nijverheid zijn daarom afspraken gemaakt over het stimuleren van het langparkeren op afstand door eigen personeel. In eerste instantie geschiedt dit op basis van overleg met medewerkers en bewoners over 'beleefd parkeren'. Als blijkt dat deze op overleg gebaseerde aanpak niet werkt, dan hebben de ondernemers aangegeven dat zij door middel van positieve prikkels het parkeergedrag van medewerkers willen beïnvloeden, bijvoorbeeld door middel van een financiële prikkel. Vooralsnog is dit op grond van de praktijk niet aan de orde.

VERKEERSKUNDIGE EFFECTEN EN RANDVOORWAARDEN

Per 1 januari 2015 is betaald parkeren afgeschaft. Dat houdt in dat op ongeveer 900 parkeerplaatsen op straatniveau en 200 parkeerplaatsen in parkeergarage 't Rond (gelegen in hartje stad) gratis geparkeerd mag worden. Op voorhand is uitdrukkelijk gesproken over de verwachtingen met betrekking tot parkeren van de doelgroepen bewoners en werknemers/werkgevers (de langparkeerders). Om bezoekers gedurende de winkelopeningstijden de best gelegen parkeerplaatsen aan te bieden moeten die parkeerplaatsen dan niet langdurig gebruikt worden door de langparkeerders.

De ervaringen zijn positief: in de meeste delen van de binnenstad blijven voldoende parkeerplaatsen beschikbaar. Dit is mede het gevolg van een veelvuldig overleg met bewoners en werknemers in de binnenstad over wat in Winschoten 'beleefd parkeren' wordt genoemd: je auto niet neerzetten op een plek die bedoeld is voor bezoekers. En die aanpak lijkt te werken – ondanks het feit dat ondernemers tot 1 januari 2015 jaarlijks een parkeervergunning konden kopen voor €357,-/jaar waarmee men voor de deur (of in de directe omgeving) kon parkeren. Deze situatie moet wel duurzaam blijken te zijn. In 2016 wordt via een parkeeronderzoek de parkeersituatie geëvalueerd. Indien hieruit ongewenste effecten naar voren komen, is met de ondernemers afgesproken dat dan de mogelijkheid bestaat dat andere vormen van parkeerregulering opnieuw kunnen worden overwogen.

POSITIEVE EFFECTEN VOOR ONDERNEMERS

De ondernemers zijn erg positief over gratis parkeren. Dat blijkt uit een eerste onderzoek dat Gert Jan van 't Land in maart 2015 uitvoerde onder binnenstadsondernemers in opdracht van de gemeente Oldambt en ondernemersvereniging Handel & Nijverheid. In september 2014 noemden de binnenstadsondernemers in een enquête afschaffen van betaald parkeren als belangrijkste wens voor het verbeteren van de binnenstad. Tweederde van de ondernemers nam deel aan dit onderzoek. Uit een ver-

ONDERZOEK 'PARKEREN IN KRIMP-GEBIEDEN'

In het najaar van 2014 heeft Mobycon een onderzoek laten uitvoeren naar het parkeergedrag in KRIMP-gebieden. Uit onderzoeken van Erasmus Universiteit en KpVV blijkt dat betaald parkeren weinig invloed heeft op het parkeergedrag in binnensteden. Met name aantrekkelijkheid, winkelaanbod en sfeer zijn hierin erg belangrijk. De verwachting was dat in KRIMP-gebieden, waar de bevolkingsgroei en de economie sterker stagneren, het betalen voor parkeren een sterkere factor was in de keuze van een winkelcentrum. Dit blijkt niet het geval; ook in Winschoten wordt vooral de nabijheid van het winkelcentrum en het aanbod van winkels belangrijk gevonden. Wanneer direct naar het afschaffen van betaald parkeren wordt gevraagd geeft 23 procent van de consumenten aan vaker naar het centrum van Winschoten te komen. Een deel van de respondenten geeft ook aan andere centra te bezoeken waar geen betaald parkeren van kracht is. Kortom: betaald parkeren in Winschoten is naar de mening van consumenten een beperkte, maar geen doorslaggevende factor voor de keuze om wel of niet naar het centrum van Winschoten te komen.

De display van de parkeermeter is afgeplakt met een papier met 'vrij parkeren'.

volgonderzoek uit maart 2015 waaraan ruim de helft van de ondernemers deelnam, blijkt dat de ondernemers erg tevreden zijn over het vrij parkeren. Van de geënquêteerde ondernemers zegt 90 procent dat de binnenstad door vrij parkeren aantrekkelijker is geworden. 70 procent geeft aan dat bezoekers door vrij parkeren langer in het winkelgebied en in de winkels blijven en circa 50 procent zegt dat er meer bezoekers uit de regio zijn en dat deze vaker komen. Uit dit onderzoek blijkt heel duidelijk de positieve bijdrage die vrij parkeren volgens de ondernemers heeft geleverd aan de binnenstad. Een substantiële groep ondernemers rapporteert positieve effecten op de omzet: één-derde geeft aan dat de omzet is toegenomen, meer dan 50 procent rapporteert gelijkblijvende omzet (terwijl elders omzetten met name in de in Winschoten dominante modesector in het eerste kwartaal van 2015 daalden). Een belangrijk effect is dat het vertrouwen van de ondernemers in de toekomst van de binnen-

stad spectaculair is gestegen. In september 2014 had 60 procent van de ondernemers enig tot veel vertrouwen in de binnenstad, in maart 2015 was dit 80 procent. Uit de enquête van maart 2015 blijken ook enkele knelpunten. Op sommige plaatsen is de parkeerdruk volgens de ondernemers erg hoog geworden. Tweederde van de enquêtedeelnemers vindt dit geen probleem. Op één specifieke plek in de binnenstad zien de ondernemers een problematische hoge parkeerdruk – daar zijn ook de ondernemers gevestigd die minder positieve ervaringen melden in het onderzoek van maart 2015. In dat gebied intensificeert de gemeente in samenwerking met de ondernemers het overleg over 'beleefd parkeren'. In juni worden de effecten daarvan opnieuw onderzocht. Een jaar na de ingangsdatum zal op basis van een parkeeronderzoek een meer definitief oordeel gegeven kunnen worden.

POSITIEVE HOUDING BEZOEKERS

De eerste indrukken van de ondernemers en bezoekers zijn dus positief. Het is nu te vroeg om nu al een uitspraak te doen over de blijvende effecten. Daarom zal de gemeente de effecten van gratis parkeren in 2015 blijven onderzoeken, zowel bij bezoekers, ondernemers als bewoners. Ook wordt verkeerskundig onderzoek gedaan. Een aantal knelpunten is waarneembaar waarvan de oorzaak grotendeels bij collega-ondernemers gevonden moet worden waarvan de werknemers onvoldoende meewerken aan 'beleefd parkeren': de auto niet parkeren op een plek die bedoeld is voor bezoekers. Door de parkeerplicht, ambtenaren en ondernemers wordt continue geschouwd om de situatie te kunnen analyseren, knelpunten te benoemen en actie te ondernemen waarbij ook de ondernemersvereniging Handel & Nijverheid een belangrijke rol heeft. Kortom: de afschaffing van betaald parkeren heeft het winkelklimaat in Winschoten een positieve impuls gegeven.

Ruurdjan Bakker is verkeersplanoloog bij de gemeente Oldambt. Ing. Martijn Ernest is adviseur parkeren en verkeer bij Mobycon.
Drs. Gert Jan van 't Land is zelfstandig adviseur.

**Beleefd parkeren:
bewoners en
personeel zetten
auto niet neer
op plek voor
bezoekers**